

УНИВЕРЗИТЕТ У НОВОМ САДУ ПОЉОПРИВРЕДНИ ФАКУЛТЕТ

Департман за економику пољопривреде и
социологију села

ПРИПРЕМНА НАСТАВА ЗА ПРИЈЕМНИ ИСПИТ ЕКОНОМИКА ПРЕДУЗЕЋА

Проф. др Даница Бошњак, Проф. др Весна Родић

Нови Сад, 2020

1. Шта је привређивање?

Привређивање је једна од свесних људских делатности која има за циљ што боље искоришћавање ограничених добара (ресурса) којима се могу задовољити људске потребе.

2. Да ли је привређивање само себи циљ?

- а) Да
- б) **Не**

Свако обављање људске делатности захтева трошење добара па је привређивање основа и других делатности (уметности, политике, религије и сл). Људи привређују да би се одржали у животу и могли да се баве другим делатностима.

Према томе, привређивање **НИЈЕ** само себи циљ.

3. Привредни субјекти (носиоци привређивања) су

ПОЈЕДИНЦИ

И

ДРУШТВЕНЕ ГРУПЕ.

Носиоци привређивања су они који обављају неку привредну делатност и њих називамо привредним субјектима.

4. Да ли су носиоци привређивања правно самостални?

а) **Да**

б) Не

Друштвеном поделом рада процес привређивања подељен је између великог броја **самосталних** субјеката, при чему сваки од њих обавља **део** тог процеса.

5. Да ли су носиоци привређивања међусобно репродуктивно зависни?

а) Да

б) Не

Сваки носилац привређивања производи мали део онога што троши.
Дакле, иако правно самостални **носиоци привређивања су међусобно репродукционо зависни.**

6. Носиоце привређивања делимо према:

- а) **делатности**
- б) **броју лица која обухватају**
- в) локацији
- г) **унутрашњој организацији**
- д) врсти основних средстава

7. Према делатности,
носиоци привређивања деле се на

ПРОИЗВОДНЕ
И
ПОТРОШАЧКЕ.

8. **Основни** носилац производње у савременој привреди је:

а) домаћинство

б) **предузеће**

в) образовне установе

г) грађани

д) пољопривредна газдинства

9. Основни носилац потрошње у савременој привреди је

ДОМАЋИНСТВО

10. Наведите основне врсте потрошње:

_____, _____ и _____.

- **лична**
- **општа** и
- **заједничка.**

11. Према броју лица која обухватају носиоци привређивања деле се на:

- а) **појединачне**
- б) велике
- ц) мале
- д) **групне**

Носиоци привређивања могу бити **појединачни** (једно лице) и **групни** (више лица)

12. Према унутрашњој организацији носиоци привређивања се деле на:

- а) просте
- б) **основне**
- ц) **сложене**
- д) проширене

Основни - један центар доноси одлуке које се односе на све учеснике привредног процеса)

Сложени - више центара одлучивања, као последица повезивања основних носилаца)

13. Микроекономски субјекти привређивања су:

- а) **предузећа**
- б) пословна удружења
- в) **домаћинства**
- г) коморе

Пословна удружења, коморе су макроекономски субјекти привређивања.

14. Шта је предузеће?

Постоје бројне дефиниције.

Међутим, једна општа дефиниција је:

Предузеће је основни субјект тржишне привреде, који се формира као самостална организација људи и средстава за производњу, са одређеним задацима, у оквиру друштвене поделе рада.

15. Основни економски циљ пословања
предузећа је:

- а) **профит, као принос на уложени капитал**
- б) производња готових производа
- в) задовољење потреба људи

Економски циљ пословања је увећати уложени капитал.

16. Профит настаје као разлика између:

- а) **оствареног прихода и укупних улагања**
- б) трошкова и вредности производње
- в) укупног прихода и трошкова радне снаге

Профит настаје као разлика између оствареног прихода и уложеног новца у набавку елемената производње.

17. На унапређење процеса привређивања
предузећа су принуђена деловањем

ТРЖИШНЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ.

Надметањем на тржишту проверава се оправданост постојања предузећа.

18. Наведите основне карактеристике предузећа:

1. Оно је основни субјект тржишне привреде
2. Оно је организациона целина
(скуп људи и средстава за производњу)
3. Оно је самостално привредно-правно лице

Карактеристике предузећа су оно по чему се оно разликује од других привредних субјеката.

19. Предузеће размењује своје производе и набавља потребне елементе производње на

ТРЖИШТУ

Предузеће је основни субјект тржишне привреде. Оно своје производе размењује са другим предузећима посредством тржишта.

Оно, такође, набавља потребне елементе производње на тржишту.

20. Задаци предузећа проистичу из:

- а) основачког акта предузећа
- б) **друштвене поделе рада**
- в) менаџерских одлука

При томе, оснивачи предузећа и његов радни колектив специјализовани су за одређену привредну делатност, што им омогућава успешност у тржишној конкуренцији са другим предузећима.

21. Који су основни елементи предузећа

- а) **радни колектив**
- б) власник капитала
- в) **средства за производњу**
- г) **резултати пословања**
- д) добављачи
- ђ) **организација**

Успостављање предузећа је условљено располагањем елементима производње, а пословање подразумева њихово организовано повезивање.

Елементи предузећа чине његову СТРУКТУРУ.

22. Што су циљеве и интереси радника и предузећа више усклађени, степен укључености појединца у радни колектив је:

- а) **ВИШИ**
- б) НИЖИ

Интереси појединих радника и предузећа у целини су усаглашени, али не и потпуно идентични. Могу бити чак и у спротности.

То се отклања усклађивањем услова рада са захтевима радника, као и прилагођавањем радника могућностима предузећа.

23. Састав радног колектива мора одговарати:

- а) **врсти делатности**
- б) локацији фирме
- в) **обиму пословања**
- г) друштвено-економском уређењу

То није лако постићи. Зато се у предузећима води брига о запошљавању радника, како би се обезбедили квалитетни радници за будуће потребе предузећа, чиме се осигурава континуитет успешног пословања и развоја.

24. Шта подразумева оптимални састав радног колектива?

- а) онај који обезбеђује најмање трошкове пословања
- б) онај који најбоље искоришћава радну снагу
- в) **онај који се потпуно подудара са потребама пословања предузећа**

Такав радни колектив је потпуно способан да извршава задатке које намеће делатност предузећа.

25. Стручност радника мора одговарати потребима радних места

- а) **по обиму (квантитативно)**
- б) по полу
- в) по старости
- г) **по врсти (квалитативно)**

Свако одступање од потребне квалификованости доводи у питање извршење радног задатка, а тиме и укупно пословање.

Сваки сувишно запослени радник неповољно утиче на успешност пословања, али и свако непопуњено радно место условљава смањење коришћења могућности предузећа и негативно се одражава на успех пословања.

26. Да ли је састав радног колектива трајан?

а) Да

б) **Не**

Оптималан састав радног колектива подразумева да је на сваком радном месту онај радник који има врсту и степен стручности захтеван поделом рада.

Пошто се квалификованост појединих радника мења у времену, а постоји и *флуктуација* радника, оптималан састав се не може обезбедити трајно.

27. Средства за производњу се деле на

СРЕДСТВА ЗА РАД

И

ПРЕДМЕТЕ РАДА.

Средства за производњу су материјални елементи процеса привређивања.

Основне компоненте средстава за производњу су средства за рад и предмети рада који се разликују како по намени, тако и по понашању у процесу производње.

28. Шта су средства за рад?

Средства за рад су ствари које радник користи као оруђа помоћу којих преноси деловање свог рада на предмете рада.

Средства за рад предузеће набавља на тржишту за новац. Зато их изражавамо и натурално (као групу оруђа са одговарајућим техничким карактеристикама) и вредносно (новчано).

29. У средства за рад убрајамо:

- а) материјал
- б) **машине и алате**
- в) **постројења и уређаји**
- г) **грађевине**
- д) радни колектив
- ђ) готове производе

Свака ова врста има посебну улогу у процесу производње, дужину века употребе и вредност изражену у новцу.

Све те карактеристике се одражавају на њихово трошење у процесу производње.

30. Средства за рад се утроше у једном циклусу процеса производње:

а) Да

б) Не

Средства за рад своју употребну вредност задржавају у више поновљених процеса производње, да би тек након дужег времена постала неупотребљива.

Током употребе она се хабају па се њихова новчано изражена вредност смањује, што предузеће наплаћује продајом производа израђених помоћу тих средстава.

Овакав начин трошења средстава за рад назива се **амортизација**.

31. У предмете рада убрајају се:

- а) разне врсте уређаја
- б) **основни материјал**
- в) електричне, водоводне и друге инсталације
- г) **помоћни материјал**
- д) **режијски материјал**

Предмети рада су друга компонента средстава за производњу.

Они представљају **материјал** који предузеће троши у процесу израде новог производа.

32. Количина основног и помоћног материјала са повећањем обима производње:

- а) **расте**
- б) опада

Количина основног и помоћног материјала који се утроши у производњи сразмерна је обиму добијених производа. То омогућава њихово нормирање, тј. утврђивање (унапред) потребне количине материјала за дати обим производа.

33. Да ли основни материјал улази у састав готовог производа?

а) **Да**

б) Не

Основни материјал улази у састав новог производа и битно одређује његове карактеристике.

Он, такође, својим карактеристикама условљава избор технолошког поступка којим се добија нов производ.

34. Шта представља организација пословања?

Организација пословања представља складно повезивање делова у целину система у циљу његовог успешнијег деловања (функционисања).

Другим речима, организација пословања представља успостављање односа међу радницима и вештину комбиновања елемената производње.

35. Да ли је човек неопходан елеменат пословне организације?

а) **Да**

б) Не

Једна од карактеристика организације, као специфичног система, чије је предузеће један од видова, је да је њен неопходан елемент **ЧОВЕК**. Зато се организација посматра како са техничких, тако и са друштвених аспеката.

36. Резултати пословања могу се изразити у виду:

- а) **физичког производа**
- б) броја запослених
- в) **вредности производње**
- г) **дохотка**
- д) цене коштања
- ђ) **добити**

37. Добит је новчана накнада коју
предузеће добија на тржишту за своје
производе или услуге

а) Да

б) **Не**

Новчана накнада коју предузеће добија на тржишту за своје производе или услуге
је ВРЕДНОСТ ПРОИЗВОДЊЕ, а не добит.

38. Новчани израз производње неког предузећа остварене у одређеном временском периоду назива се

УКУПАН ПРИХОД

Укупан приход представља укупну суму новца коју предузеће добија за своје производе у одређеном периоду (из чега подмирује све потребе).

39. Величина укупног прихода предузећа условљена је:

- а) обликом расподеле
- б) **обимом производње**
- в) **јединичном ценом производа**
- г) обликом својине

40. Доходак је део укупног прихода који остаје након издвајања вредности:

- а) **утрошених средстава за производњу**
- б) личних доходака
- в) директних материјалних трошкова

Доходак је резултат деловања радне снаге у процесу пословања предузећа, те се третира као *новостворена вредност*.

41. Добит (профит) се добија кад се из
дохотка подмире:

- а) **зараде радника**
- б) укупни трошкови
- в) директни материјални трошкови

Добит је нето-ефекат пословања предузећа, из ког се подмирују обавезе према друштвеној заједници и увећава капитал предузећа.

42. Који фактори делују на избор делатности предузећа?

- а) индивидуални
- б) **спољни (екстерни)**
- в) групни
- г) **унутрашњи (интерни)**

Спољни (екстерни) фактори – тржиште

Унутрашњи (интерни) фактори – расположива средства и стручна знања колектива

43. Који се критеријуми **најчешће** користе за поделу предузећа?

а) **карактер процеса рада**

б) **делатност**

в) **величина**

г) ниво директних трошкова

д) **власништво**

ђ) **структура елемената производње**

е) локација

44. Да ли се делатност предузећа може мењати?

а) Да

б) Не

Предузећа су самостални привредни субјекти који **могу** мењати/проширивати своју делатност, у складу са захтевима тржишта.

45. Према делатности предузећа се деле на:

а) производна

б) трговинска

в) финансијска

46. Која фаза процеса пословања доминира код производних предузећа?

- а) **технолошка**
- б) комерцијална
- в) финансијска

Специјализација ових предузећа углавном је усмерена на технолошке промене предмета рада у нове употребне квалитете.

Непосредни резултат рада ових предузећа је физички изражен **производ**.

47. Која фаза процеса пословања доминира код трговинских предузећа?

- а) технолошка
- б) **комерцијална**
- в) финансијска

Ова предузећа обављају послове посредовања у робно-новчаној размени између произвођача и потошача.

48. Која фаза процеса пословања доминира код финансијских предузећа?

- а) технолошка
- б) комерцијална
- в) **финансијска**

Финансијска предузећа (банке, осигуравајућа друштва, берзе и сл.) су специјализовани привредни субјекти за обављање **новчаног** промета.

49. Према карактеру процеса рада
предузећа могу бити:

- а) индустријска
- б) занатска
- в) грађевинска
- г) саобраћајна
- д) пољопривредна
- ђ) шумарска и др.

50. У зависности од врсте предмета рада и начина њихове обраде, индустријска предузећа могу бити:

- а) трговачка
- б) **прерађивачка**
- в) **екстрактивна**
- г) саобраћајна

Прерађивачка – обрада материјала, полуфабриката и производа намењених даљој преради или финалној потрошњи

Екстрактивна – рудници (метала, минерала, нафте, гаса и сл.)

51. Пољопривредна предузећа се баве:

- а) **гајењем културних биљака**
- б) производњом трактора
- в) **гајењем домаћих животиња**
- г) **примарном прерадом пољ. производа**
- д) производњом опреме за наводњавање

52. Да ли природни услови имају битан
утицај на пословање
пољопривредних предузећа?

а) Да

б) Не

Пољопривреда је »фабрика под отвореним небом«.
Ово се посебно односи на биљну производњу.

53. Под појмом органски састав капитала подразумева се:

а) однос капитала уложеног у средства за рад према износу капитала уложеног у предмете рада и радну снагу

б) однос капитала уложеног у предмете рада и радну снагу према износу капитала уложеног у средства за рад

Грчки »органон« - оруђе/средство

54. Какав органски састав капитала имају
предузећа у којима доминира
заступљеност средстава за рад у односу
на учешће људског фактора:

а) **ВИСОК**

б) низак

55. Какав органски састав елемената производње имају предузећа у којима доминантно учешће има радна снага у односу на средстава за производњу :

а) висок

б) **низак**

56. Ко има виши органски састав
капитала:

- а) **индустријска предузећа**
- б) занатска предузећа

57. Према величини предузећа се деле на:

- а) мала
- б) средња
- в) велика

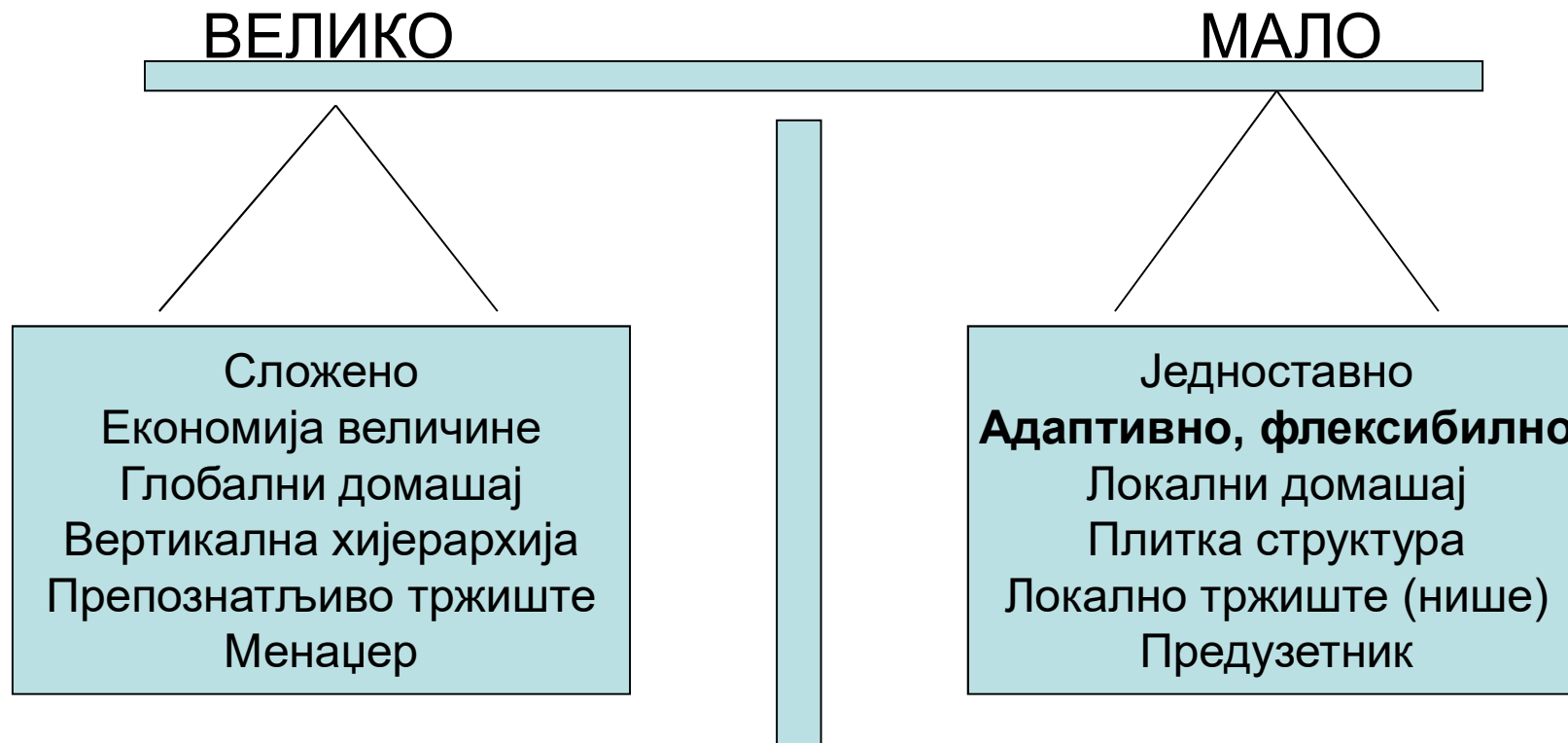
Доста непрецизна класификација, али се примењује како у економској теорији, тако и у привредној пракси. Подела према овом критеријуму зависи и од земље у којој предузеће послује и од врсте делатности.

Уобичајени критеријуми су:

- број запослених радника
- вредност средстава (расположиви капитал) или
- укупни годишњи приход или профит.

58. Флексибилност и адаптивност је, пре свега, обележје:

- а) **малих и средњих предузећа**
- б) великих предузећа

59. Да ли појединци и удружени појединци могу бити власници предузећа?

- а) Да
- б) Не

Предузеће може основати сваки **грађанин** или **друштвена организација** уколико **располаже средствима** за набавку одговарајуће количине и структуре елемената производње.

Наравно, за успешно пословање потребно је пре оснивања проверити на тржишту потребу за основање таквог предузећа.

60. Да ли држава може бити власник
предузећа?

а) Да

б) Не

61. Да ли постојећа предузећа и друге организације могу бити власници нових предузећа?

а) Да

б) Не

62. Да ли се на основу својине над капиталом уложеним у оснивање и пословање предузећа стиче и право на управљање?

а) Да

б) Не

63. Према општој подели, предузећа се према својини деле на:

- а) **приватна**
- б) **државна**
- в) **мешовита**

Приватна предузећа своје пословање заснивају на капиталу чији је власник појединац или удружени појединци, а државна на капиталу чији је власник држава, као представник целе друштвене заједнице једне замље.

64. Акционари сносе ризик за пословање до:

- а) **нивоа њиховог акционарског улога**
- б) нивоа њихове укупне имовине

65. Привредна друштва деле се на:

ДРУШТВА ЛИЦА

И

ДРУШТВА КАПИТАЛА

66. Друштво лица може бити:

- а) друштво са ограниченом одговорношћу
- б) **ортачко друштво**
- в) **командитно друштво**
- г) акционарско друштво

Друштва лица су предузећа која одликују лична својства, познанство и поверење чланова (персонални карактер овог типа предузећа).

Друштво са ограниченом одговорношћу и акционарско друштво су **друштва капитала**.

67. Друштво капитала може бити:

а) командитно друштво

б) ортачко друштво

в) удружење грађана

г) **друштво са ограниченом одговорношћу**

д) **акционарско друштво**

68. Предузетници одговарају за обавезе преузете у пословању до нивоа:

а) оснивачког улога

б) **њихове укупне имовине**

За преузете обавезе предузетник одговара **НЕОГРАНИЧЕНО**, својом личном имовином.

69. Како предузетник може решити проблем недостатка капитала?

- а) да тражи одлагање плаћања обавеза (није сигурно да ће му то добављачи одобрити, а плаћаће камату на неизмирене обавезе)
- б) да узме кредит од банке (није сигурно да ће га добити и плаћаће камате за узета средства)
- ц) да потражи ортака и оснује ортачко друштво

70. Шта је ортачко друштво?

Ортачко друштво је облик пословања организације у коју се удружују два или неколико лица (ортака, партнера, другара) која имају заједничке интересе.

Најчешће мала предузећа и људи међу којима влада изузетно поверење.

71. Колико лица оснива ортачко друштво?

а) једно

б) **два или више**

Кад је једно лице онда је то ПРЕДУЗЕТНИК.
За свако **друштво** треба више од једног лица.

72. Шта представља основу ортачког друштва?

а) оснивачки капитал

б) **споразум ортака**

в) степен стручне спреме ортака

73. Ортачким споразумом дефинише се:

- а) **појединачни допринос ортака капиталу друштва**
- б) међуљудски односи
- в) **начин расподеле добити**
- г) **начин сношења губитака у пословању**
- д) безбедност на раду
- ђ) **учешће у управљању предузећем**

74. Добит у ортачком друштву се
расподељује према:

- а) старости ортака
- б) **учешћу у укупном капиталу**
- в) броју чланова ортачког друштва

75. Да ли је број ортака који могу да оснују ортачко друштво ограничен?

а) Да

б) **Не**

Теоријски **нема граница повећању броја ортака.**

Међутим, када се повећава број ортака испољавају се одређени недостаци ове врсте предузећа.

76. Који су главни недостаци повећавања броја ортака у једном ортачком друштву

- а) смањује се укупни капитал друштва
- б) **повећава се ризик губитка личне имовине сваког ортака**
- в) **отежава се доношење одлука**
- г) смањује се добит друштва

+

код сваког уласка/изласка ортака
мора се изнова образовати ортачко друштво

77. Ортаци одговарају за обавезе преузете у пословању до нивоа:

- а) учешћа у капиталу друштва
- б) **њихове укупне личне имовине**
- в) остварене добити

За обавезе ортачког друштва ортаци одговарају **солидарно и неограничено.**

78. У управљању ортачким друштвом учествују:

- а) **сви ортаци равноправно**
- б) ортаци сразмерно учешћу у капиталу друштва

Преношење удела између ортака је слободно.
За пренос удела на трећа лица неопходна је сагласност свих ортака.

79. Шта је командитно друштво?

Командитно друштво је друштво лица (која могу бити командитори и комплементари) који обављају одређену делатност под заједничким пословним именом и чији је циљ стицање профита.

80. Који чланови чине једно командитно друштво?

а) акционари

б) **комплементари**

в) предузетници

г) **командитори**

д) ортаци

81. Како за обавезе командитног друштва одговарају комплементари:

а) **неограничено и солидарно**

б) ограничено, до висине својих улога

Комплементари за обавезе друштва одговарају **неограничено и солидарно, целокупном својом имовином.**

82. Како за обавезе командитног друштва одговарају командитори:

- а) неограничено и солидарно
- б) **ограничено, до висине својих улога**

83. Да ли код командитног друштва удео у добитку зависи од висине улога?

а) Да

б) Не

При расподели добитка обично се узима у обзир да комплементари имају неограничену одговорност и учествују у управљањем предузећем, а командитори не.

84. Ортачко друштво се убраја у друштво _____, а друштво са ограниченом одговорношћу у друштво _____ .

Ортачко друштво је **ДРУШТВО ЛИЦА**.
ДОО је **ДРУШТВО КАПИТАЛА**.

85. Командитно друштво се убраја у друштво _____, а акционарско друштво у друштво _____ .

Командитно друштво је **ДРУШТВО ЛИЦА**.

Акционарско друштво је **ДРУШТВО КАПИТАЛА**.

86. Чланови друштва са ограниченом одговорношћу за обавезе предузећа одговарају?

а) својом укупном личном имовином

б) **сразмерно уделима у имовини предузећа**

Чланови друштва са ограниченом одговорношћу нису одговорни за обавезе предузећа, већ **САМО ПРЕДУЗЕЋЕ ОДГОВАРА** ЗА СВОЈЕ ОБАВЕЗЕ према трећим лицима **ЦЕЛОКУПНОМ СВОЈОМ ИМОВИНОМ**.

87. Улози у друштво са ограниченом одговорношћу могу бити:

- а) рад
- б) **ствари**
- в) **права**
- г) **новац**
- д) услуге

Законом се прописују **минималан износ капитала** за оснивање и пословање ове врсте предузећа

Неновчани улози (ствари и права) морају бити изражени у новцу па је јако важна (због заштите интереса поверилаца) њихова **правилна процена**.

88. Износ капитала за оснивање и пословање друштва са ограниченом одговорношћу утврђује се:

- а) одлуком самих оснивача
- б) **Законом**
- в) вештачењем
- г) одлуком Суда

89. Чланови друштва са ограниченом одговорношћу у управљању друштвом учествују:

- а) равноправно
- б) **сразмерно висини удела у капиталу**
- в) сразмерно дужини учешћа у друштву

Код друштва капитала слабе персонална својства, а у први план долазе интереси **КАПИТАЛА**.

Личне карактеристике акционара немају значаја код оваквог облика предузећа.

90. Акционарско друштво представља облик предузећа које капитал неопходан за пословање и развој прибавља:

- а) продајом имовине
- б) **издавањем акција**
- в) подизањем кредита код банака

Симултано (истовремено) оснивање – оснивачи откупљују све акције (**ПРИВАТНЕ** КОРПОРАЦИЈЕ).

Сукцесивно (постепено) оснивање – оснивачи откупљују део акција, а за остатак се расписује јавни позив за откуп (**ЈАВНЕ** КОРПОРАЦИЈЕ).

ПРИВАТНО/ЈАВНО означава разлику у начину настанка, не облик својине
Зато су бољи термини – **ЗАТВОРЕНА/ОТВОРЕНА АД**

91. Спремност купца да плати акцију неког
предузећа зависи од:

- а) **висине добити коју остварује предузеће**
- б) власничке структуре предузећа
- в) **перспективе раста и развоја предузећа**
- г) личних карактеристика акционара
- д) **износа дивиденде коју предузеће исплаћује**

92. Право на учешће у расподели добити акционарског друштва имају:

- а) **власници акција**
- б) запослени радници
- в) менаџери предузећа

Поседовање акција представља право на учешће у расподели добити.

93. Да ли је дозвољена исплата дивиденде на рачун основног капитала?

а) Да

б) **Не**

Забрана исплате дивиденде на рачун основног капитала је начин да се очува вредност основног капитала.

94. Да ли се дивиденда може исплатити само из остварене добити?

- а) Да
- б) Не

Да, условљено је да се дивиденда може исплатити **само из остварене добити**. Циљ оваквог условљавања је очување вредности основног капитала.

95. Шта је систем?

Једна од дефиниција је:

**Систем је скуп елемената
међусобно повезаних одређеним односима
ради успешног функционисања.**

СИСТЕМ чини скуп више материјалних ствари или сазнања у одређеном поретку.

96. Којим законима се уређују односи између елемената система?

- а) **друштвеним**
- б) националним
- в) **природним**
- г) међународним

Природним законима - односи између природних и техничких елемената
Друштвеним законима - односи међу људима.

97. Системи могу бити:

- а) **технички**
- б) друштвени
- в) **организациони**
- г) појединачни
- д) групни

+

природни

98. Које су основне фазе друштвене репродукције?

ПРОИЗВОДЊА

РАЗМЕНА

РАСПОДЕЛА

ПОТРОШЊА

99. Организациона структура у неком предузећу формира се зависно од:

- а) **врсте делатности**
- б) квалитета готових производа
- в) **обима пословања**
- г) **расположивих средстава**
- д) аутоматизованости процеса производње
- ђ) **састава радног колектива**

Структура предузећа подразумева распоређивање средстава за рад, материјала и радника унутар предузећа и њихово повезивање у целину организационог система, с циљем што успешнијег пословања.

100. Шта је основна улога организационе структуре предузећа?

- а) **обезбеђење ефективности привређивања и ефикасности пословања**
- б) обезбеђење повољних услова за рад радника
- в) обезбеђење адекватних средстава за рад

Остварење ове улоге организационе структуре могуће је, поред осталог, **ПОДЕЛОМ РАДА** између учесника у процесу пословања, а она је основа за специјализацију. .

101. Појам ефикасности пословања подразумева:

- а) успешност у остваривању циљева
- б) **благовремено извршавање задатака**

102. Појам ефективности привређивања
подразумева:

- а) **успешност у остваривању циљева**
- б) благовремено извршавање задатака

103. По каквом редоследу се разврставају функције предузећа?

- а) равномерном
- б) **вертикалном**
- в) пропорционалном
- г) **хоризонталном**
- д) матричном

Функција је скуп истоврсних или сродних послова у организационој структури, односно појединачна или групна активност у пословању предузећа

104. Вертикалном поделом установљене су функције:

- а) анализе пословања
- б) **извршења**
- в) **руковођења**
- г) планирања
- д) **управљања**

Вертикална подела функција заснива се на подели по ХИЈЕРАРХИЈИ.

Функција (орган) **управљања** одлучује о **циљевима** пословања.

Функција **руковођења** разрађује циљеве у одговарајуће **задатке**.

Извршна функција **координира** пословање и **контролише** извршења задатака

105. Хоризонталном поделом установљене су функције:

а) анализе пословања		- финансије
б) извршења		- развој
в) руковођења		- заштита на раду
г) планирања		·
д) производње	+	·
ђ) маркетинга		·
е) рачуноводства		·

Хоризонтална подела се заснива на техничкој подели рада између појединих носилаца **извршних** задатака предузећа.

106. Хоризонтална подела функција
заснива се на:

- а) хијерархији
- б) врсти делатности
- в) **техничкој подели рада**
- г) власничкој структури

107. Вертикална подела функција
заснива се на:

- а) техничкој подели рада
- б) **хијерархији**
- в) врсти делатности
- г) власничкој структури

108. Који системи оснивања предузећа постоје са становишта услова који морају бити испуњени:

- а) **систем слободног оснивања**
- б) систем принудног оснивања
- в) систем лицитације (јавног надметања)
- г) **систем претходног одобрења**

Систем слободног оснивања – предузеће се оснива када су испуњени:

- **формални** (доношење оснивачког акта) и
- **материјални услови** (обезбеђење потребних средстава, испуњење техничких, санитарних, еколошких и других услова).

Систем претходног одобрења (концесије) – оснивање је условљено одобрењем надлежног органа управе.

} У П И С Т А Р

109. Наведите бар три суштинске претпоставке за оснивање предузећа:

- а) **економска заинтересованост оснивача**
- б) **спремност оснивача да уложи средства**
- в) **спремност оснивача да учествују у раду или бар управљању предузећем**
- г) **спремност оснивача да сносе ризик неуспеха**

-
-
-

110. До престанка рада предузећа
може доћи:

ПРИНУДНО

ИЛИ

ДОБРОВОЉНО

ПРИНУДНО – по одлуци надлежног државног органа (нпр. због стечаја)

ДОБРОВОЉНО – вољом оснивача предузећа (споразум о престанку рада)

Формално – брисање из судског регистра о чему се обавештава јавност и повериоци

111. Унутрашња подела рада у предузећу може бити:

ВЕРТИКАЛНА **И** **ХОРИЗОНТАЛНА**

Вертикална подела рада – према улози коју поједине активности имају у дефинисању и остварењу циљева предузећа (примарне функције).

Хоризонтална (техничка) подела рада – конкретни задаци и задужења појединаца у процесу рада (секундарне функције).

112. Примарне функције у предузећу су:

- а) планирање
- б) организовање
- в) **управљање**
- г) **руковођење**
- д) производња
- ђ) **извршење**

113. Секундарне функције у предузећу су:

- а) **продаја**
- б) **контрола**
- в) управљање
- г) **рачуноводство**
- д) руковођење
- ђ) **набавка**

+

планирање
организовање
производња
финансије...

114. Од чега зависи број секундарних функција предузећа?

а) конкуренције на тржишту

б) **величине предузећа**

в) **делатности**

г) трошкова производње

д) **техничке опремљености**

ђ) **кадровске оспособљености**

115. Шта је управљање?

Управљање је процес доношења одлука којима се одређују циљеви предузећа, усмеравају активности ка постизању циљева и распоређују резултати пословања.

116. Носиоци функције управљања су:

а) **власници предузећа**

б) сви запослени у предузећу

117. Да ли власници могу пренети своје право управљања?

а) Да

б) Не

Власници могу непосредно управљати предузећем или пренети право управљања на *органае управљања*.

118. Шта је руковођење?

Руковођење представља превођење управљачких одлука у конкретне радне задатке, као и повезивање и усклађивање активности путем којих се ти задаци реализују у процесу остваривања циља предузећа.

119. Садржину функције руковођења чине:

- а) продаја готових производа
- б) **поверавање задатака које треба обавити**
- в) **координација активности**
- г) набавка репроматеријала
- д) **контрола извршења задатака**

Ко ће? Када? Како? Чиме?
извршити радни задатак

+

Контрола (да ли је добро и на време извршен)

120. Степен овлашћења и одговорности носилаца функције руковођења је:

- а) исти за све
- б) **различит**

121. Носиоци функције извршења су:

- а) **сви чланови колектива**
- б) власници предузећа
- в) руководиоци

122. Појавни облици средстава предузећа су:

СТВАРИ,
ПРАВА и
НОВАЦ

СТВАРИ: средства за рад и предмети рада

ПРАВА: потраживања од других лица, патенти и лиценце

123. У каква средства предузећа спада патент?

а) ствари

б) **права**

в) новац

Патент је документ о заштити проналаска што власнику даје право да га користи или уступа уз накнаду.

Лиценца је дозвола коришћења патента.

124. Према намени средства предузећа могу бити:

- а) основна
- б) **пословна**
- в) трајна
- г) **посебна**

Пословна средства служе за обављање конкретних пословних активности предузећа у остваривању циљева и задатака ради којих је предузећа и основано.

Посебна средства (средства посебне намене) служе за отклањање поремећаја и побољшање нивоа животног стандарда запослених.

125. Пословна средства могу бити:

ОСНОВНА (СТАЛНА)

И

ОБРТНА

126. Средства посебне намене су:

- а) **средства заједничке потрошње**
- б) позајмљена средства
- в) **средства резервног фонда**
- г) сопствена средства

127. У средства у почетном новчаном*
робном облику спадају:

- а) производња у току
- б) **залихе материјала**
- в) залихе готових производа

* Они који, евентуално, користе старија издања Збирке задатака за пријемни испит нека обратe пажњу на измену која је у новијим збиркама урађена

128. Према изворима прибављања средства могу бити:

а) **сопствена и туђа**

б) основна и обртна

в) пословна и посебна

129. Обим, карактер, структура и начин коришћења средстава предузећа првенствено зависе од:

- а) **делатности предузећа**
- б) квалитета радне снаге
- в) стања конкуренције
- г) политичке ситуације у земљи
- д) техничког прогреса

130. У односу на време израде једног производа време употребе основних средстава је:

а) **дуже**

б) краће

в) једнако

131. Појавни облици основних средстава
предузећа могу бити:

- а) **оснивачка улагања пре почетка рада предузећа**
- б) основни материјал
- в) **новчана средства за набавку средстава за рад**
- г) **објекти у изградњи**
- д) **привредно земљиште**
- ђ) недовршена производња
- е) **патенти, лиценце и друга права**
- ж) помоћни материјал

132. У основна средства у облику ствари спадају:

а) **грађевински објекти**

б) потраживања

в) **опрема**

г) **земљиште**

д) оснивачка улагања

ђ) **основно стадо**

+

шуме

дугогодишњи засади

133. У основна средства у облику права спадају:

а) шуме

б) **потраживања**

в) **лиценце**

г) дугогодишњи засади

д) **оснивачка улагања**

ђ) **патенти**

134. Према степену употребљивости (стању) основна средства могу бити:

У ПРИПРЕМИ

У УПОТРЕБИ

У РЕЗЕРВИ И

НЕУПОТРЕБЉИВА

135. У обртна средства у облику ствари
спадају:

а) **основни материјал**

б) опрема

в) **помоћни материјал**

г) потраживања

д) **готови производи**

ђ) оснивачка улагања

+

режијски материјал

136. У обртна средства у облику права спадају:

- а) основни и помоћни материјал
- б) **аванси**
- в) патенти и лиценце
- г) **ненаплаћена потраживања**

137. Новац у благајни и новац на рачуну представљају:

- а) основа средства предузећа
- б) **обртна средства предузећа**

Новчана средства на рачуну могу бити и основна и обртна.

Основна су ако су намењена за набавку или замену истрошених средстава за рад. Обртна су ако служе за текуће пословање, тј. измирење обавеза предузећа.

138. Коефицијент обрта показује...

**... колико пута су се средства
“обрнула” у току једне године.**

139. Коефицијент обрта се израчунава тако што се подели:

- а) вредност употребљених обртних средстава и вредност остварене производње
- б) **вредност остварене производње и вредност употребљених обртних средстава**
- в) остварена добит и вредност употребљених обртних средстава
- г) вредност употребљених обртних средстава и остварена добит

140. Како гласи формула за израчунавање коефицијента обрта?

$$K_o = \frac{VP}{VObS}$$

K_o – коефицијент обрта

VP – вредност годишње производње

$VObS$ – вредност обртних средстава

141. Ако је предузеће у претходној години остварило производњу у вредности од 1.000.000 динара, а користило је обртна средства у износу од 250.000 динара, колико је био коефицијент обрта?

а) $K_o=8$

б) $K_o=2$

в) **$K_o=4$**

г) $K_o = 1$

142. Како се долази до информација о сталним и обртним средствима предузећа?

Информација о сталним и обртним средствима предузећа добијају се **ПОПИСОМ**.

143. Шта представљају извори средстава?

Извори средстава представљају начин обезбеђивања средстава неопходних за пословну делатност предузећа.

144. Извори средстава се разликују према:

а) **власништву**

б) величини

в) **настанку**

г) **рочности**

д) пореклу

145. Према власништву извори средстава
се деле на:

а) домаће

б) **сопствене**

в) државне

г) **туђе**

+

Други извори (поклони, тестаменти и сл.)

146. Степен финансијске самосталности
предузећа исказује се односом
између

СОПСТВЕНИХ

И

УКУПНИХ

средстава предузећа.

147. Степен финансијске задужености
предузећа исказује се односом
између

ПОЗАЈМЉЕНИХ

И

УКУПНИХ

средстава предузећа.

148. Да ли емисије хартија од вредности представљају изворе средстава?

а) Да

б) Не

149. Према рочности извори средстава
предузећа могу бити:

КРАТКОТРАЈНИ
ДУГОРОЧНИ
ТРАЈНИ

150. Контрола коришћења средстава
предузећа може бити:

ИНТЕРНА

И

ЕКСТЕРНА

151. Ко спроводи екстерну контролу коришћења средстава предузећа:

а) генерални директор

б) **државни органи**

в) синдикат

г) правна служба предузећа

152. Зашто се спроводи контрола коришћења средстава предузећа?

Контрола коришћења средстава предузећа спроводи се:

- **да се благовремено уоче евентуално настали пропусти у наменској употреби средстава,**
- **да се евидентирају настале неправилности и**
- **да се предложи мере и рокови за њихово отклањање.**

153. Које принципе располагања средствима треба поштовати да се обезбеди њихово наменско коришћење:

- а) принцип ефикасности
- б) принцип ефективности
- в) **принцип рационалности**
- г) **принцип континуитета**
- д) принцип предострожности
- ђ) **нормативни принцип**

ПРИНЦИП РАЦИОНАЛНОСТИ – средства треба користити тако да се уз минимално трошење обезбеђују одговарајући резултати

ПРИНЦИП КОНТИНУИТЕТА – средства треба трошити тако да се обезбеди проширење материјалне основе

НОРМАТИВНИ ПРИНЦИП – средства треба да се користе према утврђеним нормативима (упутствима, техничким стандардима...)

154. Шта су утрошци?

**УТРОШЦИ СУ КОЛИЧИНЕ ЕЛЕМЕНАТА
ПРОИЗВОДЊЕ КОЈИ СЕ ТРОШЕ
У ПРОЦЕСУ РАДА.**

Утрошци настају трошењем елемената производње (материјала, средстава за рад и радне снаге) у натуралном облику.

Количина утрошених елемената производње зависи од интензитета трошења и времена трошења.

Интензитет трошења представља количину утрошка елемената производње у јединици времена.

155. Шта су трошкови?

**ТРОШОВИ ПРЕДСТАВЉАЈУ
НОВЧАНИ (ВРЕДНОСНИ) ИЗРАЗ УТРОШАКА.**

Квантитативно, трошкови су производ утрошака елемената производње и одговарајућих цена елемената производње по јединици утрошка.

156. Која је разлика између
уtroшка и трошка?

**УТРОШАК ЈЕ НАТУРАЛНО, А ТРОШАК
НОВЧАНО (ВРЕДНОСНО) ИСКАЗАНО
ТРОШЕЊЕ ЕЛЕМЕНАТА ПРОИЗВОДЊЕ**

157. Утрошци елемената производње разликују се према:

- а) **местима настанка**
- б) власништву
- в) **могућностима мерења**
- г) **јединицама мере**
- д) организационим формама
- ђ) **носиоцима**

За појам утрошка НИЈЕ БИТНО да ли настају на технолошким радним местима (на којима се производе производи) или на нетехнолошким (режијским) радним местима.

158. Трошкови елемената производње
условљени су:

ТЕХНИЧКИМ
ОРГАНИЗАЦИОНИМ и
ДРУШТВЕНИМ факторима.

Друштвеним због чињенице да се трошак рачуна као производ утрошка и
цена, које увек зависе од друштвених фактора.

159. Којим факторима су условљени
уtroшци елемената производње?

- а) **техничким**
- б) **организационим**
- в) друштвеним

Технички (објективни) фактори трошења су они технички елементи на којима се заснива текућа производња и који на ту производњу директно или индиректно утичу. Овде спадају карактеристике производа, технолошког процеса, средстава за рад, материјала...

Организациони (субјективни) фактори су одређена дејства радника и колектива предузећа на процес репродукције. Под утицајем ових фактора стварни уtroшци се повећавају у односу на неопходне.

160. Да ли произвођачи могу својим мерама организације да утичу, тј. мењају дејство техничких фактора?

а) ДА

б) **НЕ**

Технички услови производње могу се мењати једино додатним улагањем у нове техничке факторе, тј. инвестицијама у развој предузећа.

161. Ако су у следећој формули

$$T = U * C_u$$

ознаком T обележени трошкови,
шта је обележено са U, а шта са C_u?

U – УТРОШАК ЕЛЕМЕНАТА ПРОИЗВОДЊЕ

**C_u – ЦЕНА ЕЛЕМЕНТА ПРОИЗВОДЊЕ
ПО ЈЕДИНИЦИ УТРОШКА**

162. Према елементима производње који се троше, утрошци се деле на:

- а) **УТРОШКЕ МАТЕРИЈАЛА**
- б) **УТРОШКЕ СРЕДСТАВА ЗА РАД**
- в) **УТРОШКЕ РАДНЕ СНАГЕ**

Основна карактеристика трошења материјала је постепено уношење материјала у процес производње и његова једнократна употреба у том процесу.

Основна карактеристика трошења средстава за рад је једнократно уношење у процес производње и вишекратна употребљивост у том процесу.

163. Са становишта улоге у процесу репродукције материјал може бити:

а) **режијски**

б) заједнички

в) **ОСНОВНИ**

г) специфични

д) **помоћни**

+

енергија

164. У супстанцу новог производа улазе:

- а) **основни материјал**
- б) режијски материјал
- в) **помоћни материјал**
- г) погонска енергија
- д) средства за рад

Основни материјал увек улази у састав новог производа.

Помоћни материјал може да улази у састав новог производа (нпр.боје или зачини), али и не мора, већ само помаже одвијање технолошког процеса (емулзије, погонско гориво, амбалажа и сл).

165. Обим трошења режијског материјала
зависи од:

а) обима производње

б) **величине производних капацитета**

166. Који су основни облици стварног трошења средстава за рад?

**ХАБАЊЕ,
СТАРЕЊЕ и
КВАР и ЛОМ**

ХАБАЊЕ – смањење радног капацитета, поузданости, брзине, прецизности и сл.

СТАРЕЊЕ – биохемијске, хемијске и физичке промене под дејством “зуба времена” (није везано за трошење средстава).

КВАР (функционални поремећај у раду средстава) и **ЛОМ** (механички удес) – облици трошења који нису технички нужни.

Евентулане уштеде у одржавању се поништавају повећаним трошењем средстава.

167. Какве способности за рад треба да има радна снага?

ФИЗИЧКЕ и **УМНЕ**

Радна снага је **скуп** физичких и умних способности човека да ради.

Утрошци радне снаге су одређене количине БИОЕНЕРГИЈЕ која се троши у процесима рада (+ оне која је уложена да се стекне одређена квалификованост)

Трошење бионергије у пракси је тешко мерити.

168. Које јединице мере се у пракси користе за утрошак радне снаге?

а) јединице за масу

б) јединице за снагу

в) **временске јединице**

Специфичност трошења радне снаге је у неодвојивости од личности радника (његове квалификованости, метода рада, нивоа залагања итд).

169. Наведите природну поделу трошкова
(према елементима производње):

ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

ТРОШКОВИ СРЕДСТАВА ЗА РАД И

ТРОШКОВИ РАДНЕ СНАГЕ

170. Шта спада у трошкове средстава за рад?

а) **амортизација**

б) лични дохоци

в) режијски материјал

г) помоћни материјал и енергија

д) трошкови основног и помоћног материјала

+

Трошкови текућег и инвестиционог одржавања

Трошкови ситног инвентара и алата

171. Амортизација представља преношење укупне вредности средства за рад на готов производ, тј. у његову цену коштања?

а) ДА

б) НЕ

Амортизација представља преношење дела вредности средства за рад у цену коштања готовог производа.

172. Према начину преношења на носиоце трошкови могу бити:

- а) фиксни
- б) **директни**
- в) **индиректни**
- г) варијабилни

173. Шта су индиректни трошкови?

ИНДИРЕКТНИ ТРОШКОВИ СУ ОНИ КОЈИ СУ ЗАЈЕДНИЧКИ ЗА ВИШЕ ПРОИЗВОДА И КОЈИ СЕ У ТРЕНУТКУ НАСТАНКА НЕ МОГУ ДИРЕКТНО ВЕЗАТИ ЗА ПОЈЕДИНАЧНЕ НОСИОЦЕ, ВЕЋ СЕ НА ЊИХ РАСПОРЕЂУЈУ ПО ОДРЕЂЕНОМ ПОСТУПКУ.

174. У зависности од промене обима производње, трошкови могу бити:

- а) општи
- б) директни
- в) **фиксни**
- г) заједнички
- д) **варијабилни**

ФИКСНИ ТРОШКОВИ се **не мењају**, а ВАРИЈАБИЛНИ се **мењају** са променама обима производње.

175. Ако капацитети за производњу остају исти, а обим производње расте, фиксни трошкови по јединици производа:

- а) расту
- б) **опадају**
- в) остају исти

176. Са променом обима производње
варијабилни трошкови:

а) **расту**

б) **опадају**

в) остају непромењени

Расту ако расте обим производње, опадају ако се смањује.

177. Који трошкови представљају промену укупних трошкова производње по јединици промене обима производње?

- а) варијабилни
- б) фиксни
- в) **гранични**
- г) укупни

$$GT = \frac{\Delta T}{\Delta Q}$$

GT - гранични трошкови

ΔT – промена укупних трошкова ($T_2 - T_1$)

ΔQ – промена обима производње ($Q_2 - Q_1$)

178. Просечни укупни трошкови израчунавају се као однос:

- а) директних трошкова и количине производа
- б) укупних трошкова и вредности производње
- в) **укупних трошкова и броја јединица производа**

$$PT = \frac{T}{Q}$$

PT – просечни укупни трошкови по јединици производа

T –укупни трошкови

Q – број јединица производа

179. Шта је калкулација?

**КАЛКУЛАЦИЈА ЈЕ ПОСТУПАК РАСПОРЕЂИВАЊА
УКУПНИХ ТРОШКОВА НА НОСИОЦЕ, ОДНОСНО
ИЗРАЧУНАВАЊЕ ЦЕНЕ КОШТАЊА ПРОИЗВОДА.**

180. Цена коштања има за циљ да:

- а) **оптерети производ оним износом трошкова који су настали његовом производњом**
- б) укаже на односе између појединих линија производње
- в) покаже какво је укупно пословање предузећа

Тиме се омогућава ефикаснија контрола трошкова и ствара основа за доношење пословних одлука.

181. Калкулације се деле према:

- а) квалитету производа
- б) **времену израде**
- в) брзини израде
- г) **начину израде**

182. Према времену израде калкулације могу бити:

- а) **претходне (планске)**
- б) дивизионе
- в) **накнадне (стварне)**
- г) додатне
- д) **међукалкулације**

Претходне се састављају пре започињања производње, на бази норматива утрошака и процењених трошкова.

Мешукалкулација се ради у току процеса производње у циљу контроле и поређења стварних и планираних трошкова.

Стварне се састављају по окончању производње, на основу стварно насталих трошкова.

183. Према начину израде
калкулације могу бити:

а) обрачунске

б) **дивизионе калкулације**

в) **калкулације еквивалентних бројева**

г) планске

д) **калкулације везаних производа**

ђ) међукалкулације

е) **додатне калкулације**

184. Када се користи дивизиона калкулација?

- а) за распоређивање индиректних трошкова више сродних производа
- б) за распоређивање укупних трошкова на једнородне (хомогене) производе**
- в) за распоређивање трошкова производа који настају у јединственом технолошком поступку
- г) за распоређивање индиректних трошкова на разноврсне (хетерогене) производе

185. Када се користи калкулација помоћу еквивалентних бројева?

а) за распоређивање укупних трошкова на једнородне (хомогене) производе

б) за распоређивање трошкова производа који настају у јединственом технолошком поступку

в) **за распоређивање индиректних трошкова више сродних производа**

г) за распоређивање индиректних трошкова на разноврсне (хетерогене) производе

186. Када се користи калкулација везаних производа?

- а) **за распоређивање трошкова производа који настају у јединственом технолошком поступку**
- б) за распоређивање укупних трошкова на једнородне (хомогене) производе
- в) за распоређивање индиректних трошкова више сродних производа
- г) за распоређивање индиректних трошкова на разноврсне (хетерогене) производе

187. Када се користи додатна калкулација?

- а) **за распоређивање индиректних трошкова на разноврсне (хетерогене) производе**
- б) за распоређивање укупних трошкова на једнородне (хомогене) производе
- в) за распоређивање трошкова производа који настају у јединственом технолошком поступку
- г) за распоређивање индиректних трошкова више сродних производа

188. Кључ за расподелу индиректних трошкова представља однос између:

- а) укупних директних и укупних индиректних трошкова
- б) **укупних индиректних и укупних директних трошкова**
- в) укупних индиректних и укупних трошкова
- г) укупних и укупних индиректних трошкова

189. Који су појавни облици резултата пословања?

а) број запослених радника

б) **физички обим производње**

в) вредност укупног капитала

г) **вредност производње (укупан приход)**

д) **добит (профит)**

190. Ако је у следећој формули

$$UP = Q * Cq$$

ознаком UP обележен укупан приход,
шта је обележено са Q, а шта са Cq?

Q – физички обим производње

**Cq – тржишна цена производа
по јединици производа**

192. Добит предузећа рачуна се као разлика између _____ и _____.

УКУПНОГ ПРИХОДА и УКУПНИХ РАСХОДА

$$Д = УП - УР$$

Д – добит

УП – укупан приход

УТ – укупни трошкови

193. Ако са УП обележимо укупне приходе
предузећа, а са УР укупне расходе,
добит се остварује у случају да је:

а) **УП > УР**

б) УП < УР

в) УП = УР

194. Ако са УП обележимо укупне приходе
предузећа, а са УР укупне расходе
у случају да је

$$\text{УП} < \text{УР}$$

предузеће остварује:

а) добит

б) **губитак**

195. Од чега зависи износ добити неког предузећа?

ФИЗИЧКОГ ОБИМА ПРОИЗВОДЊЕ
ТРЖИШНИХ ЦЕНА ПРОИЗВОДА
ТРОШКОВА ЕЛЕМЕНАТА ПРОИЗВОДЊЕ

$$D = Q * C_q - T$$

196. Основни економски принцип
пословања предузећа испољава се у виду
тежње да се оствари:

**ШТО ВЕЋЕ РЕЗУЛТАТ
СА ШТО МАЊИМ УЛАГАЊИМА
(на дуг рок)**

РЕЗУЛТАТ – физички производ, вредност производње и добит

УЛАГАЊА – утрошци РС, трошкови елемената производње и ангажована средства

На одређени рок се тежи остварењу **објективно могућег резултата** пословања
уз објективно нужно улагање елемената производње.

Због субјективних (организационих) фактора, обично се достиже резултат мањи од
објективно могућег, а улагања су већа од нужних.

197. Који су парцијални економски принципи пословања?

- а) принцип еквивалентности
- б) **принцип продуктивности**
- в) принцип предострожности
- г) **принцип економичности**
- д) **принцип рентабилности**

198. Принцип продуктивности рада
представља настојање да се

**ОСТВАРИ ШТО ВЕЋИ ФИЗИЧКИ ОБИМ
ПРОИЗВОДЊЕ СА ШТО МАЊИМ
УТРОШЦИМА РАДНЕ СНАГЕ**

199. Ако се подели укупан приход са
укупним трошковима елемената
производње добија се:

- а) рентабилност
- б) **економичност**
- в) продуктивност
- г) коефицијент обрта

200. Рентабилност се мери односом:

- а) **остварене добити и ангажованих средстава**
- б) остварене вредности производње и укупних трошкова производње
- в) остварених укупних прихода и укупних расхода
- г) остварене добити и вредности уложеног рада

СРЕЋНО НА ПРИЈЕМНОМ ИСПИТУ!

bosnjakd@polj.uns.ac.rs

rodicv@polj.uns.ac.rs